

שר החינוך
Minister of Education
وزير التربية والتعليم

כ"ז סיון תשפ"ד
03 יולי 2024
סימוכין : 2000-1122-2023-0002609

לכבוד
חה"כ נעמה לזימי, יו"ר הוועדה המיוחדת לענייני צעירים
חה"כ איימן עודה, יו"ר ועדת מדע וטכנולוגיה
הכנסת

שלום רב,

הנדון: הרחבת פוטנציאל ההון האנושי מהחברה הערבית לתחומי ההייטק
(סיכום דיון מיום 13.6.2023)

קיבלתי בתודה את סיכום הדיון שבנדון, ולהלן התייחסותי:

לסעיף 1:

משרד החינוך משקיע בתוכנית לאומית למצוינות בפריפריה במקצועות ה-STEM ב-26 רשויות בפריפריה, ביניהן 10 רשויות ערביות ובדואיות. במסגרת התוכנית הלאומית, מתקיימת תוכנית רוחבית לציר מנטלי בקרב התלמידים, בה התלמידים לומדים ונחשפים לתמונת עתיד, מעודדת ומפתחת תודעת צמיחה, בחשיפה לאקדמיה ולהייטק הישראלי.

לסעיף 2:

המינהל לחינוך טכנולוגי במשרד החינוך פיתח ומטמיע תפיסה מערכתית בכל המגמות הטכנולוגיות, שמטרתה להגדיר דמות בוגר איכותי בעל ערכים, מיומנויות וידע לסוגיו הנדרש לחיים האמיתיים ולהשתלבות בשוק העבודה העתידי, בוגר התורם ומחויב לחברה, למדינה ולסביבה ומממש את יכולותיו ורצונותיו ומיישם זאת בהמשך לתוכנית העבודה של משרד החינוך לשנת הלימודים הנוכחית.

בנוסף, משרד החינוך מפעיל תוכנית פיילוט למיומנויות במקצועות ה-STEM בעקבות החלטת ממשלה 172, הכוללת עבודה על מיומנויות היסוד הנדרשות בהייטק,

שר החינוך
Minister of Education
وزير التربية والتعليم

ביניהם: למידה עצמאית, עבודת צוות, פתרון בעיות מורכבות, עמידה בקשיים ולמידה מכישלונות. הפיילוט החל בשנת הלימודים תשפ"ג ב-50 בתי ספר, והוא התרחב בשנת הלימודים תשפ"ד לכ-80 בתי ספר.

לסעיף 3:

בשנת תשפ"ג הצטרפו לתוכנית עמ"ט-טק כ-100 בתי ספר (מהמגזר וממדד טיפוח 6-10). מדובר בתוכנית לאומית להגדלה ופיתוח הון אנושי מיומן לתעשיית ההייטק בדגש על קבוצות אוכלוסייה בייצוג חסר ופריפריה חברתית. בנוסף, בשנת הלימודים תשפ"ד התוכנית צפויה התרחבה לעוד 50 בתי ספר.

לסעיף 5:

במסגרת פעולות ות"ת ומל"ג בתחום ההייטק אנו רואים גידול עקבי במספר הסטודנטים גם בחברה הערבית, בדומה לגידול המשמעותי במספר הסטודנטים הערבים בכלל התארים. שיעור הסטודנטים מהמגזר הערבי לשנה א' מכלל הסטודנטים בתוכניות ההייטק עלה בשש השנים האחרונות מ-12% ל-16%.

התמיכה בסטודנטים והסטודנטיות הערבים בתחומי ההייטק מעוגנת בהחלטת ות"ת מפברואר 2023 כאשר לפי החלטה זו, שיעור הסטודנטים מהמגזר הערבי לשנה א' בתחום ההייטק יגיע ל-20% בסוף התוכנית הרב שנתית הקרובה תשפ"ג (2022/23)- תשפ"ח (2027/28).

המועצה להשכלה גבוהה רואה חשיבות רבה בקידום נושא התעסוקתיות והקשר בין התעשייה לבין האקדמיה בכלל והחברה הערבית בפרט. תוכנית "אקדמיה משלבת התנסות" (אמ"ה) פועלת משנת תש"ף וצפויה לפעול עד סוף שנת הלימודים תשפ"ד. התוכנית החלה את פעולתה כמיזם משותף עם עמותת אלומה וקרן אדמונד דה רוטשילד ומשנת תשפ"ג פועלת כתוכנית בתקצוב ות"ת בלבד.

שר החינוך
Minister of Education
وزير التربية والتعليم

במסגרת התוכנית, המוסדות המתוקצבים על ידי ות"ת מתומרצים כדי לפתח מערך מוסדי האחראי על מכלול הלמידה המשלבת התנסות מעשית ותכנים אקדמיים, ובכלל זה קורסים אקדמיים משלבי התנסות מעשית שמוצעים לסטודנטים במהלך הלימודים האקדמיים (בתחומים שאינם כוללים התנסות או הכשרה מעשית כחלק מדרישות התואר או הפרופסיה).

תקצוב התוכנית מתבצע בהתאם לעמידה ביעדים מוסדיים של מספר הסטודנטים שעושים התנסות או התמחות במסגרת התכנית מדי שנה, בהתאמה לגודל המוסד. בנוסף לכך, מוסדות שמוכיחים שילוב בתוכנית של סטודנטים ממגזרים שונים ו או סטודנטים עם מוגבלויות בהיקף של לפחות 20% מסך כלל הסטודנטים המשתתפים בתוכנית, יכולים לקבל תוספת של 40 אלף ש"ח.

לסעיף 6:

עלות קורס באוניברסיטה הפתוחה עומדת על כ- 2300 ₪. תלמידי תיכון זוכים לעלות מופחתת של 1712 ₪ לקורס.

רוב תלמידי אקדמיה בתיכון לומדים בין קורס אחד לשלושה קורסים בשנה, כך ששכר הלימוד המלא לתלמיד תיכון באוניברסיטה הפתוחה יעמוד על בין 1700-5100 ₪, כתלות במספר הקורסים.

האגף למחוננים ולמצטיינים מפעיל מערך מלגות:

1. מלגות הסיוע מיועדות לתלמידים מרקע חברתי- כלכלי נמוך, המקשה על יכולתם לשלם את שכר הלימוד במוסד האקדמי. תלמידים זכאים למלגות על פי מפתח של הכנסה לנפש, בשיעור שעד 90% שכר לימוד. בנוסף, תלמיד שבית ספרו נמצא בפריפריה הגאוגרפית, זכאי למלגה מוגדלת, כך שתלמיד הלומד ביישוב בעל מדד פריפריאלי מתחת ל- 5 ושיעור ההכנסה לנפש ברוטו הוא עד 1650 ₪, זכאי למלגה של 90% שכר לימוד.

שר החינוך
Minister of Education
وزير التربية والتعليم

תלמיד שמשפחתו מטופלת על ידי רשויות הרווחה זכאי למלגה בגובה 100% משכ"ל.

2. מלגות הצטיינות המיועדות לתלמידים מצטיינים שקיבלו מציון 90 ומעלה בקורס האקדמי הנלמד במסגרת תוכנית "אקדמיה בתיכון".

תלמיד הזכאי לעד 3 מלגות הצטיינות בשנה, כל מלגה תעמוד על 50% מהעלות לקורס אקדמי ועד ל 750 ₪. בשנת הלימודים תשפ"ג זכו קרוב ל- 1000 תלמידים במלגות הצטיינות.

בשנת הלימודים תשפ"ג החל שיתוף פעולה עם קמפוס גבעת חביבה, הפועל כשלושה של המכללה האקדמית נתניה. התלמידים מהחברה הערבית משתתפים במכינה המכשירה אותם לקראת הלימודים האקדמיים.

בשנת הלימודים תשפ"ד, נערך צוות "אקדמיה בתיכון" להרחבת התוכנית בחברה הערבית, באמצעות חשיפה לתוכנית בבתי הספר. תוכנית "אקדמיה בתיכון" הינה תוכנית של האוניברסיטה הפתוחה כאשר פתיחת תוכניות או הרחבתן הינן לשיקולה של האוניברסיטה הפתוחה ולא בסמכות המועצה להשכלה גבוהה.

בברכה,

יואב קיש

שר החינוך